

Sveriges lantbruksuniversitet
Swedish University of Agricultural Sciences

Centrum för naturvägledning (CNV)

Centrum för naturvägledning verksamhet 2018

Sammanfattning

CNV:s 10-årsjubileumskonferens *Naturvägledning för framtiden* genomfördes på Ultuna i oktober med 120 deltagare. Fyra inbjudna föreläsare och workshops erbjöds på sex olika teman: Storytelling activism, Läsa landskap, Sänk trösklar, Medborgarforskning, Prova på *Certified Interpretive Guide*-kurs samt Natur och hälsa (i samarbete med SLU:s forskningsplattform Framtidens djur, natur och hälsa). Vinnaren i tävlingen Sveriges mest inspirerande naturvägledning som pågått under året presenterades av en nordisk jury: Jenny Carlsson från Emåns naturskola och Ekomuseum. Ett första seminarium om hur naturvägledare kan arbeta med tema naturupplevelser och hälsa genomfördes i maj på Urnatur i Östergötland (också det i samarbete med forskningsplattformen). Ett seminarium om hur naturvägledare kan jobba med film i naturvägledning genomfördes hos Biotopia i Uppsala i mars. Den återkommande kortkursen Att skriva om natur hölls på Naturhistoriska museet i Göteborg och ett seminarium med tema Gemensam sak - värderingar för en hållbar framtid i samarbete med Djurparksföreningen genomfördes på Ultuna, båda i november.

CNV deltog i planering, genomförande och utvärdering av Tankesmedjan för friluftsliv på Djurönaset och bidrog med två workshops. Finalisterna i skoltävlingen Gilla naturen ställde ut sina bidrag och bjöd på vernissage på Naturhistoriska riksmuseet. Vinnarklassen från Luleå genomförde sin resa till Abisko. Korta filmer om projektet producerades och spreds. CNV bidrog till planering och genomförande av höstmöte i Örebro inom Naturhistoriska museets samarbetsorganisation med workshop om naturvägledning i Oset Rynningeviken.

Två utgåvor av Naturvägledaren, ett på tema Naturvägledning om klimat och ett om naturvägledningens möjligheter och utmaningar med intervjuer från konferensen publicerades. CNV bidrog med en artikel om Naturvägledning som verktyg för naturvård i *Biodiverse 4:2018*. Översättningar av Sam Hams bok *Interpretation – kommunikation som gör skillnad – Handbok för vägledare i natur- och kulturarv* samt organisationen Interpret Europes handledning *Praktisk interpretation – för guider i natur- och kulturarv* publicerades. Handledningen delades ut till samtliga naturum och användes bland annat vid undervisning i den nya kurs för programstudenter vid SLU som startades vid årsskiftet. En rapport om naturvägledning och hälsa med utgångspunkt från årets seminarier togs fram för publicering 2019. En rapport från CNV:s omvärldsbevakning samt två inventeringar rapporterades till Naturvårdsverket: naturvägledning i tätortsnära natur respektive allemansrätt. Inventeringen om kommunikation och vägledning om allemansrätten presenterades vid Naturvårdsverkets webinarium. Den handbok om planering av naturvägledning i skyddade områden som CNV tagit fram i samarbete med Naturvårdsverket gick till tryck i december. Arbetet med den nordiska lärobok inom naturvägledning som tas fram med stöd av Nordiska ministerrådet pågick under hela året inför publicering 2019.

CNV deltog i uppföljningsbesök vid sex naturum. En workshop om utveckling av en guideutbildning på naturum genomfördes vid naturums årliga träff. En pilotutbildning för naturums sommarpersonal genomfördes i naturum Blekinge. CNV medverkade vid nationalparksträff samt nationalparksutbildningar i Hamra och Björnlandet. Två webinarier för nationalparkerna genomfördes – ett på tema naturstigar och ett om naturvägledning vid högt besöksstryck. Ett webinarium hölls också om att utbilda guider och naturvägledare inom satsningen naturnära jobb. Externa samarbeten med Skogssällskapet och Världsarvet Höga kusten/Kvarkens skärgård initierades under året

REDOVISNING AV UPPDRAG

Uppdrag 1: CNV basverksamhet

1.1: Omvärldsbevakning

Omvärldsbevakning: Pågår kontinuerligt. CNV bevakar vad som pågår inom naturvägledning framförallt i Sverige och Europa. Vi följer olika nätverk och sociala medier, liksom forskning, utbildning och publikationer. CNV:s personal deltar i omgångar i organisationen Interpret Europas kurser för certifierade guider och utbildare för att själva ska kunna ge/möta efterfrågan på liknande utbildningar i framtiden. CNV levererade två rapporter om omvärldsbevakningen 2018 till Naturvårdsverket en i juni och en i januari (2019).

Remissvar

CNV har under året bidragit till SLU:s svar på följande remisser:

- Analys av styrmedel för skogens sociala värden (Skogsstyrelsen)
- Förslag till ny skötselplan för Gotska Sandöns nationalpark (Naturvårdsverket)
- Bildande av naturreservat Årike Fyris (Uppsala kommun)
- Ett land att besöka. En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95). CNV bidrog också till NAMSA:s remissvar.
- Förslag till konsekvensbeskrivning gällande förändringar inom gymnasieskolans program (Skolverket; CNV:s del i detta handlade om naturturism inom naturbruksprogrammet).

1.2: Samverkan

Nätverk

CNV har cirka 1 500 prenumeranter på våra digitala nyhetsmail och nyhetsbrevet Naturvägledaren. CNVs Facebook-sida gillades den 22 december av 1 099 personer, en ökning med drygt 240 personer sedan T1, 2018. Sidan hade 1 086 följare. 622 personer är med i gruppen Naturvägledare i Sverige som CNV också administrerar (583 T1). CNV är också aktiva på LinkedIn, Instagram och Twitter.

Den enkät som genomfördes med personer som prenumererar på utskick från CNV i november 2017 sammanställdes och redovisades för Naturvårdsverket.

Den nordiska samarbetsgruppen och projekt Nordisk lärobok

Arbetet med den lärobok som finansieras av Nordiska ministerrådets terrestra ekologiska grupp (TEG) fortsätter. En ansökan till TEG inför slutförande av bokproduktionen samt utbildarsamarbete inför 2019 skrevs i juni och beviljades i december. CNV ansvarar för projektet. Den nordiska redaktionsgruppen med representanter från Norge, Finland och Danmark har arbetat med bearbetning av manus under hela året. Ett redaktionsmöte på Ultuna i december följdes av ett möte med nya representanter från varje land som vill ta vid och driva det nordiska samarbetet vidare efter den utbildningskonferens som planeras på Skovskolen i Danmark hösten 2019.

SLU:s forskningsplattform Framtidens djur, natur och hälsa

Två seminarier i CNV:s samarbete med forskningsplattformen Framtidens djur, natur och hälsa genomfördes under året. *Naturupplevelser och hälsa* hölls på Urnatur i Östergötland den 14-15 maj med 25 deltagare. Naturhälsokonsult Åsa Ottosson introducerade tekniker för naturvägledning som kan bidra till människors hälsa (exempelvis skogsbad). Forskaren Eva Sahlin presenterade aktuell forskning om natur i rehabilitering av stressrelaterad ohälsa. Under CNV:s konferens den 8-9 oktober genomförde Bo Rosén från företaget Utemaningen en workshop (två gånger) med totalt 40 deltagare på tema *Naturvägledning och hälsa i tätortsnära natur*. Aktiviteterna om natur och hälsa 2018 har dokumenterats och analyseras i en rapport med tankar om framtidsfrågor inom forskning som publiceras 2019. Forskaren Mari Kågström har anlitats för detta.

CNV har deltagit i arbetet i den beredningsgrupp som förberett SLU:s ansökan till Mistras programutlysning om sport och friluftsliv.

Naturturism och kvalitetssäkring

Den utbildningsöversikt för naturturism med förslag på utveckling av framtida utbildningsutbud som CNV handlett för *Landsbygdsnätverkets arbetsgrupp för naturturism* har publicerats på Landsbygdsnätverkets hemsida. CNV avslutade i och med det arbetet i arbetsgruppen (gruppens uppdrag var slutfört).

CNV har bidragit löpande i arbetet med *Föreningen för nationell utbildningsnorm för naturguider*. Fyra utbildningar har godkänts enligt normen. Arbetet med att ta fram ett nationellt certifieringssystem för naturguider i samarbete mellan föreningen och Visita med flera pågår. Visita lämnar arbetet vid årsskiftet men det fortskrider med andra drivande aktörer som Realgymnasiet, STF, naturum Fulufjället och Kanotförbundet. Målet för arbetsgruppen är att ett färdigt system ska ut på remiss, testas och lanseras under 2019.

Naturhistoriska museers samarbetsorganisation, NAMSA

CNV deltog vid NAMSA:s årsmöte och exkursion i tätortsnära natur på Naturhistoriska museet i Göteborg 25-26 april. CNV var sammankallande i den arbetsgrupp som planerade och genomförde NAMSA:s höstmöte i Örebro den 22-23 oktober med tema *muséet som samhällsaktör*. En workshop med tema kommunikation om landskapet vid Oset och Rynningeviken att genomfördes (i anslutning till det blivande naturum Oset). CNV lämnade styrelsen 2018 men har genom arbetet där medverkat till att cirka 20 naturum nu har anslutit sig till NAMSA – vilket innebär att naturum får större möjlighet till direktkontakt och nätverksbyggande med museivärlden.

Utenavet

CNV har pausat det aktiva arbetet i Utenavet under 2018 men följer det och bidrar till marknadsföring inför Ute är inne-konferensen i Jönköping 2019. En kunskapsöversikt om utomhusundervisningens betydelse för lärande i grundskolan (Klassrum med himlen som tak) har publicerats i samverkan med SLU och Linköpings universitet. CNV (liksom övriga i Utenavet) bidrog med en artikel i Naturskoleföreningens tidning Att lära in ute, med tema Platsens betydelse för lärandet.

Svenska djurparksföreningen

CNV deltog vid Djurparksföreningens konferens vid Parken Zoo i Eskilstuna i början av februari. Bland annat för att på föreningens begäran informera om arbetet i Naturens år-nätverket. Djurparksföreningen har uttryckt intresse för att, i egenskap av folkbildare med stor kontaktyta mot allmänheten, ingå i samverkansnätverket. Naturvårdsverket har dock meddelat att man inte bygger ut medlemskapet i nuläget.

I samarbete med föreningen genomförde CNV seminariet [Gemensam sak - värderingar för en hållbar framtid](#) den 26 november på Ultuna. Seminariet handlade om hur naturvägledare kan kommunicera med besökare och deltagare i frågor som klimat, miljö, utrotning av arter på ett sätt som bidrar till en hållbar framtid. 24 deltagare.

1.3: Seminarier/workshops, kurser och föreläsningar

Fyra seminarier har genomförts – *Film för naturvägledning* i mars på Biotopia i Uppsala (fullbokat, 15 deltagare). Seminariet *Naturupplevelser och hälsa* tillsammans med SLUs forskningsplattform Framtidens djur natur och hälsa på Urnatur i Östergötland i maj (fullbokat, 25 deltagare) samt i november *Att skriva om natur* på Naturhistoriska museet i Göteborg (fullbokat, 20 deltagare) och seminariet *Gemensam sak* på Ultuna (24 deltagare) om kommunikation som engagerar människor i naturvård, klimat- och miljöfrågor.

CNV bidrog i april med en **föreläsning** för SLU:s masterstudenter i miljökommunikation, samt i november med en **föreläsning med workshop** i Alnarp vid kursen *The Landscape of Outdoor Recreation* för landskapsarkitekturstudenter.

CNV:s **10-årsjubileumskonferens Naturvägledning för framtiden** genomfördes på Ultuna med 120 deltagare – fyra inbjudna föreläsare (varav två internationella) och sex workshops erbjöds: tema Storytelling activism, Läsa landskap, Sänk trösklar, Medborgarforskning, Prova på Certified Interpretive Guide-kurs samt Natur och hälsa. Vinnaren i tävlingen Sveriges mest inspirerande naturvägledning presenterades av en nordisk jury. 28 bidrag hade nominerats. Vinnaren blev bidraget *Anpassad natur för alla*, framtagen av Jenny Carlsson, Emåns ekomuseum och Naturskolan vid Emån.

En ny **programkurs** om 7,5 hp i miljökommunikation, miljökonsekvensbeskrivning och naturvägledning för biologistudenter gavs över årsskiftet med början i december. **Kursen *Naturvägledning för yrkesverksamma*** (cirka 20 deltagare) gavs under hösten för nionde året i följd.

CNV deltog i juni för tredje året som examinator vid Peter Fredmans kurs i *naturbaserat reiseliv* på NMBU i Norge.

Planering pågår inför en **uppdagsutbildning för naturguider** på SLU 2019 enligt utbildningsnormen (se ovan). Interpret Europes Certified Interpretive Guide-kurs ska ingå. Kursmanualen översattes till svenska och fick namnet *Praktisk interpretation* (se nedan under publikationer). Delar av CNV:s personal har genomgått fortbildning kopplat till Interpret Europes certifieringssystem.

1.4: Kommunikation

Webben och sociala medier Se p 1.2. Webben fylls på löpande med dokumentation samt artiklar från Naturvägledaren.

CNV har fortlöpande skött projektet **Gilla naturens** Facebook och Instagram-konton. Aktiviteten där ökade i samband med vinnarens klassresa. Vinnarklassen var också gästredaktörer under resan.

Naturvägledaren/Nytt från CNV – ett nummer av Naturvägledaren med tema *Naturvägledning om klimatet* gavs ut i juni och en med tema *Naturvägledning för framtiden* med intervjuer från CNV:s jubileumskonferens gavs ut i november. *Nytt från CNV* med information bland annat om konferens, tävling, CNVs seminarier med mera har getts ut löpande under året.

Övriga publikationer

Den tredje upplagan av boken *Att skriva om natur* finns åter för försäljning samt digitalt på CNV:s webb. CNV:s översättning av Sam Hams bok [Interpretation – kommunikation som gör skillnad. Handbok för vägledare i natur- och kulturarv](#) (500 ex) och *Praktisk interpretation – för guider i natur- och kulturarv* (kursmanualen enligt ovan) har lanserats under året. Hams bok går att beställa och manualen finns att läsa eller ladda ned digitalt från CNV:s webbsida.

Rådgivning – övrigt

Rådgivning för nätverket och studenter sker löpande via epost och telefon.

Inbjudna av Fulufjällsprojektet deltog CNV i september vid ett studiebesök från tyska nationalparken Bayerischer Wald i Fulufjällets nationalpark. Under mötet diskuterades framförallt naturvägledning, naturturism, att möta och hantera besökare samt destinationsutveckling.

CNV har bidragit i den expert/myndighetsgrupp som bedömer ansökningar i **SGU:s arbete med UNESCO:s system av geoparker**.

Länsstyrelsen i Västernorrland har slutit avtal med CNV för processledning av interpretationsplanering i Världsarvet Höga Kusten och Kvarkens skärgård t o m 2020. CNV har genomfört utbildningar och workshops under hösten samt besökt området.

CNV har sökt och beviljats anslag från **Skogssällskapets** forsknings- och utvecklingsmedel för ett projekt t o m 2019 med utbildning inom naturvägledning för skogsägare och aktörer i skogsbranschen. Projektet inleddes under hösten.

CNV höll i februari en workshop om kommunikation av ekosystemtjänster på uppdrag av projektet **Vattnet och människan i landskapet** som drivs av skogs- och naturvårdsaktörer i Väster- och Österbotten.

Uppdrag 2 Utveckling av naturumverksamheten

En utbildning för säsongsanställda guider på naturum testades under CNV:s ledning hos naturum i Ronneby i juni med åtta deltagare. Utbildningen, som innehåller vissa digitala moduler, ska i framtiden kunna ges av naturumföreståndare själva. Vid naturumträffen i oktober presenterades upplägget för föreståndarna. Ett genomarbetat förslag på kursmaterial togs fram i samråd med en referensgrupp. Materialet ska vara klart i mars 2019.

Den norsk-svenska studieresan i Skåne och Danmark november planerades och genomfördes i samarbete med Kjersti Hanssen, Kristin Sundal och Bente Rønning vid Norska miljödirektoratet. Runt 60 personer deltog från samtliga nordiska länder, främst från Norge. Under resan besöktes sex svenska naturum (varav ett var blivande naturum Öresund) och ett i Danmark. Deltagarna fick ta del av verksamheten och ge input till personalen gällande utmaningar och möjligheter.

En enkät till alla naturum resulterade i en intern rapport med en översikt om naturstigar i naturum. Rapporten presenterades av konsulten Åse Ahlstrand vid naturumträffen i oktober.

CNV medverkade vid uppföljningsbesök på sex naturum hösten 2018: Fulufjället, Kronoberg, Skrylle, Sommen, Stendörren och Ånge.

CNV var värd för ett studiebesök från Katherine Jones, RSPB, Skottland, som besökte ett antal naturum i augusti och bidrog med idéer och slutsatser från detta i en rapport till CNV.

Uppdrag 3 Skyddad natur

3a Varumärket Sveriges nationalparker

CNV deltog i och bidrog till en workshop under nationalparksträffen i Tiveden.

CNV deltog i utbildning av aktörer i Björnlandets nationalpark den 7-8 juni och i Hamra nationalpark 20 november, båda med ett 20-tal deltagare.

Två webinarier för nationalparksförvaltare för hösten genomfördes. Ett om naturvägledning vid leder och stigar (34 deltagare) och ett om hur förvaltare kan hantera naturvägledning vid stort besöksstryck (17 deltagare). Webinarierna går att ta del av i efterhand via CNV:s webbsida.

3b Kommunikationssatsning, Skoltävling

Tio finalistklasser i tävlingen Gilla naturen deltog i mars i en aktivitetsdag och specialvisning av utställningen Gilla naturen – utställningen på Naturhistoriska riksmuseet (NRM). De fick också ta emot diplom för sin insats i tävlingen och för att ha hjälpt till att uppmärksamma barns natur. Utställningen på Naturhistoriska riksmuseet pågick från februari till och med september och finns på deras webbplats.

Gilla naturen har fått fin respons och väckt intresse hos skolklasser i hela landet. De svar som tävlingen genererat visar på och stimulerar ungdomars engagemang för naturen, inte minst den tätortsnära.

Klassresan till Abisko planerades och genomfördes i samarbete med naturum Abisko i slutet av augusti. Den marknadsfördes i CNV:s kanaler samt via kommunikationspartners i Gilla naturen. Två filmer, en från resan och en för hela Gilla naturen-satsningen, togs fram och lanserades. En enkät om satsningen med samtliga samarbetspartner genomfördes som underlag inför liknande satsningar i framtiden.

3c Hälleskogsbrännan

Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Västmanland beslöt att inte påbörja projektet.

3d Handledningsprojekt

Arbetet med handledningen för naturvägledning i skyddade områden innefattade följande moment under 2018:

- Sammanställning av remissvar och bearbetning av manus utifrån dessa.

- Arbete med manus tillsammans med Naturvårdsverket.
- Samråd med Riksantikvarieämbetet.
- Bildhantering, kompletteringar och granskning av layout.

Handledningen kom slutligen att kallas Handbok med huvudtiteln "Naturvägledning i natur- och kulturområden", och gick till tryck i början av december. Den finns i januari 2019 för nedladdning och beställning på Naturvårdsverkets webb.

Uppdrag 4 Tankesmedja Friluftsliv

CNV medverkade i planering, genomförande och uppföljning av Tankesmedjan 2018 med bland annat två workshops, om naturvägledning i tätortsnära natur och om sociala medier, friluftsliv och naturvägledning. I båda fallen medverkade gästföreläsare inbjudna av CNV. CNV deltog också i planeringen inför smedjan 2019.

Uppdrag 5 Naturvägledning i och om tätortsnära natur

En inventering av goda exempel på naturvägledning (metoder, arenor, verktyg) i och till tätortsnära natur har genomförts. Utifrån kontakter med friluftslivssamordnare, inkomna svar på frågor ställda till CNV:s nätverk (via mail, nyhetsutskick och sociala medier), skanning av webbplatser och mail-/telefonkontakter har CNV följt upp tips och varit i kontakt med personer hos till exempel kommuner, länsstyrelser och organisationer. Resultatet har sammanställts i ett skriftligt underlag avsett för internt bruk vid Naturvårdsverket.

Inspirationsdagen för Lokala naturvårdens dag genomfördes i maj i samarbete med Naturvårdsverket med cirka 15 deltagare på plats i Stockholm (NV) och via videolänk.

Metoder, arenor, verktyg för kommunikation om allemansrätten har också inventerats. Uppdraget har redovisats i en skriftlig sammanställning till Naturvårdsverket samt en presentation vid Naturvårdsverkets webinarium för länsstyrelsepersonal i november.

Uppdrag 6 Naturens år

CNV har under året samordnat nätverket Naturens år. I samarbete med aktörer organiserades två samverkansmöten. Det första genomfördes i maj på SLU Ultuna med CNV och ArtDatabanken som värdar. Under mötet diskuterades hur organisationer kan använda medborgarforskning i sina verksamheter. Vid mötet hölls en workshop om nätverkets intresse och möjligheter att delta i ett eventuellt Friluftslivets år 2020, med förberedelser under 2019. Albaeco var värdar för mötet i november, med en presentation av sin och *Stockholm Resilience Centres* verksamheter, en uppdatering inför det planerade Friluftslivets år 2020 samt en kommunikationsworkshop om att koppla samman globala hållbarhetsfrågor med naturen runt hörnet i den digitala nutiden.

CNV har administrerat samverkansnätverkets webbplats och facebookgrupp, samt förberett nätverkets övergång till en stafettmodell, där större ansvar för att organisera nätverkets aktiviteter läggs på aktörerna i nätverket, från och med 2019. Dokument till stöd för möten har lagts upp [på webbplatsen](#). 2019 års möten hålls av naturum Tåkern 14 mars respektive Svenska Jägareförbundet 19 oktober. Webbplatsen samt den slutna facebookgruppen Naturens år – nätverk kommer fortsatt att administreras av CNV. Årets projektrapport inklusive utvärdering har lämnats till Naturvårdsverket.

Uppdrag 7 Naturnära jobb

Ett webinarium för länsstyrelser, kommuner och Skogsstyrelsen genomfördes i november, för att presentera och diskutera goda exempel på hur man kunde utbilda personer som omfattades av satsningen på naturnära jobb till guider och naturvägledare. Presentationer gavs från Örebro län, Schysst Eskilstuna, Naturvårdsverket, CNV och Studieförbundet. 23 personer deltog.

Bilaga 1

Kommentar om finansiering:

Flera av de uppdrag som redovisas under punkten basuppdrag ovan är helt eller delvis finansierade med externa medel. Grundregel är att deltagare betalar den fulla kostnaden för seminarier utöver den arbetstid CNV lägger på planering. Projekt som sker i samarbete delfinansieras externt, som till exempel årets seminarier och rapport på tema natur och hälsa i samarbete med SLU:s forskningsplattform Framtidens djur, natur och hälsa. SLU bidrar med medel för kursen Naturvägledning för yrkesverksamma samt den nya programkursen Miljökonsekvensbeskrivning, miljökommunikation och naturvägledning. SLU har också bidragit med medel för kompetensutveckling av CNV:s personal med deltagande i Interpret Europas kurser. Det nordiska bokprojektet är huvudsakligen finansierat av Nordiska ministerrådet. Årets nya samarbeten med Skogssällskapet och Länsstyrelsen i Västernorrland (Världsarvet Höga kusten/Kvarkens skärgård) samt småuppdrag som Vattnet och människan (se ovan) är helt externfinansierade utöver planerings- och ansökningsfas. De medel som avsätts för basuppdraget växlas därmed upp.

Bilaga 2 Tabell med målpuppfyllnad enligt basuppdrag

Mål formuleras som följer:

Deltagare på kurser, seminarier och workshops anger utvärderingar ett medelbetyg på 4,5 för respektive arrangemang.

- *85 % av deltagare på kurser, seminarier, föreläsningar anger i utvärderingen av arrangemanget att det som togs upp kommer att vara användbart eller mycket användbart för dem i deras praktik.*

Aktivitet	Typ av aktivitet	Antal deltagare	(Effekt mål 1) Ditt helhetsintryck av aktiviteten (Skala 1-5 där 1 = dåligt, 5 = utmärkt)	(Effekt mål 2) Hur användbar är aktiviteten för din verksamhet? (Skala 1-5 där 1 = ej användbar, 5 = mycket användbar)
Film för naturvägledare	Workshop	15 (max)	Medel 4,3. <ul style="list-style-type: none">• 100% av respondenterna har gett betyget 3 eller högre på frågan• N= 14	Medel 4,2 <ul style="list-style-type: none">• 93% av respondenterna har gett betyget 3 eller högre på frågan• N= 14
Naturupplevelser och hälsa	Seminarium	20 (max)	Medel 4,9 <ul style="list-style-type: none">• 100% av respondenterna har gett betyget 3 eller högre på frågan• N=20	Medel 4,3 <ul style="list-style-type: none">• 100% av respondenterna har gett betyget 3 eller högre på frågan• N=19
Naturvägledning för framtiden	Konferens	120	Medel 4,2 <ul style="list-style-type: none">• 98% av respondenterna har gett betyget 3 eller högre på frågan• N= 60	Medel 4,0 <ul style="list-style-type: none">• 93% av respondenterna har gett betyget 3 eller högre på frågan• N= 60
Naturvägledning för yrkesverksamma	Kurs	21	Medel 4,2 <ul style="list-style-type: none">• 94 % av respondenterna har gett betyg 3 eller högre• N = 18	Medel 4,5 <ul style="list-style-type: none">• 94 % av respondenterna har gett betyg 3 eller högre• N = 18
Att skriva om natur	Kurs	20	Medel 4,2 <ul style="list-style-type: none">• N=18	Medel 4,6 <ul style="list-style-type: none">• 88 % av respondenterna har gett betyg 4 eller högre (i detta fall angavs 4 motsvara "användbart")N=18
Nordisk studieresa för naturum och besökscenter	Studieresa	61	Medel 4,6	Medel 4,5

			<ul style="list-style-type: none"> • 100 % har alltså gett betyget 3 eller högre. N=32 	<ul style="list-style-type: none"> • 100 % av respondenterna har angett betyg 3 eller högre N=32
Nordisk studieresa – svar från svenska deltagare		8 av de 61	Medel 4,8 <ul style="list-style-type: none"> • N=5 	Medel 4,8 <ul style="list-style-type: none"> • N=5
Gemensam sak - värderingar för en hållbar framtid	Workshop	24	Medel 4,3 <ul style="list-style-type: none"> • 100 % av respondenterna har gett betyget 3 eller högre på frågan • N=22 	Medel 4,4 <ul style="list-style-type: none"> • 100 % av respondenterna har gett betyget 3 eller högre på frågan • N=22

Att planera för naturvägledning i nationalparker med många besökare	Webbinarium	17	Medel 4	Medel 3,9 <ul style="list-style-type: none"> • 71 % av respondenterna har gett betyget 4 (användbart) eller högre på frågan • N=14
Att utbilda guider och naturvägledare inom satsningen Naturnära jobb	Webbinarium	23	Medel 4	Medel 3,8 <ul style="list-style-type: none"> • 65 % av respondenterna har gett betyget 4 (användbart) eller högre på frågan • N=23
Nytänkande naturvägledning kring stigar	Webbinarium	34	Medel 4,1	Medel 4,2 <ul style="list-style-type: none"> • 78 % av respondenterna har gett betyget 4 (användbart) eller högre på frågan • N=27